

Praha 10. 7. 2009

33

Činnost zdravotnických zařízení v České republice v roce 2008
Obor klinická biochemie

Activity of health care institutions in Czech Republic in the year 2008
Section of clinical biochemistry

Souhrn

Tato Aktuální informace popisuje činnost zdravotnických zařízení (ZZ) v oboru klinické biochemie. Zdrojem dat jsou roční výkazy o činnosti (formulář A (MZ) 1-01), které vyplňují a předkládají oddělení a pracoviště zdravotnických zařízení (zpravodajské jednotky) jako součást Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR. Celkem bylo zpracováno 328 z 345 zpravodajských jednotek. Činnost v oboru klinické biochemie zajišťovalo 252,45 lékařů a 3 634,10 zdravotnických pracovníků. V odděleních a pracovištích klinické biochemie bylo provedeno 176 190 579 výkonů a dispenzarizováno 27 310 pacientů.

Summary

This topical information describes performance of health care institutions in the clinical biochemistry section. The data comes from reports on activities (form A (MZ) 1-01), which are filled in and handed to by departments of health care facilities (reporting units) within the Program of statistical acquisition of Ministry of Health. In total there were 328 from 345 reporting units involved in the data collection process. The activities of health care institutions in the clinical biochemistry section were performed by 252.45 physicians and 3 634.10 health care workers. There were 176 190 579 examinations provided in departments of clinical biochemistry, the number of dispensarised persons was 27 310.

Do zpracování výkazů o činnosti klinické biochemie bylo zahrnuto 328 zpravodajských jednotek z celkových 345 oddělení a pracovišť. Z celkového počtu zpracovaných zpravodajských jednotek se 160 (48,8 %) oddělení nacházelo v nemocnicích, 103 (31,4 %) tvořilo samostatné odborné laboratoře a 48 (14,6 %) bylo ve sdružených ambulantních zařízeních (dříve poliklinikách).

V roce 2008 byl na výkaz o činnosti přidán nový ukazatel „průměrný roční přepočtený počet pracovníků (včetně smluvních)“, který je součtem přepočteného počtu pracovníků celkem za jednotlivé měsíce sledovaného období dělený počtem měsíců sledovaného období. Všechny ukazatele, které se vztahují k počtu pracovníků, jsou přepočítány k tomuto novému ukazateli. Pro srovnání úvazků pracovníků s předchozím rokem je ale používán ukazatel „přepočtené počty“ stejně jako v předchozích aktuálních informacích.

Na vykázaných odděleních a pracovištích klinické biochemie pracovalo v roce 2008 v přepočtu na úvazky (včetně smluvních pracovníků) 252,45 lékařů. Oproti předchozímu roku se snížil počet úvazků lékařů o 4 %, tj. o 10,36 úvazku. Z počtu lékařů měly tři čtvrtiny kvalifikaci pro obor klinické biochemie. Personální obsazení vykázaných pracovišť oboru klinické biochemie dále zahrnovalo 3 634,10 úvazků ostatních zdravotnických pracovníků nelékařů. Proti roku 2007 došlo u ZPBD k poklesu úvazků o téměř 5 %, tj. o 136,13

úvazků. Z tohoto počtu byly tři čtvrtiny zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD) a téměř 16 % tvořili nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPSZ) a jiní odborní pracovníci ve zdravotnictví (JOP). Zbývajících 7,8 % představovali zdravotničtí pracovníci pod odborným dohledem (ZPOD) a 1,6 % ostatní odborní pracovníci. Kvalifikaci pro obor klinické biochemie mělo 54 % pracovníků ZPBD i pracovníků ZPSZ a JOP.

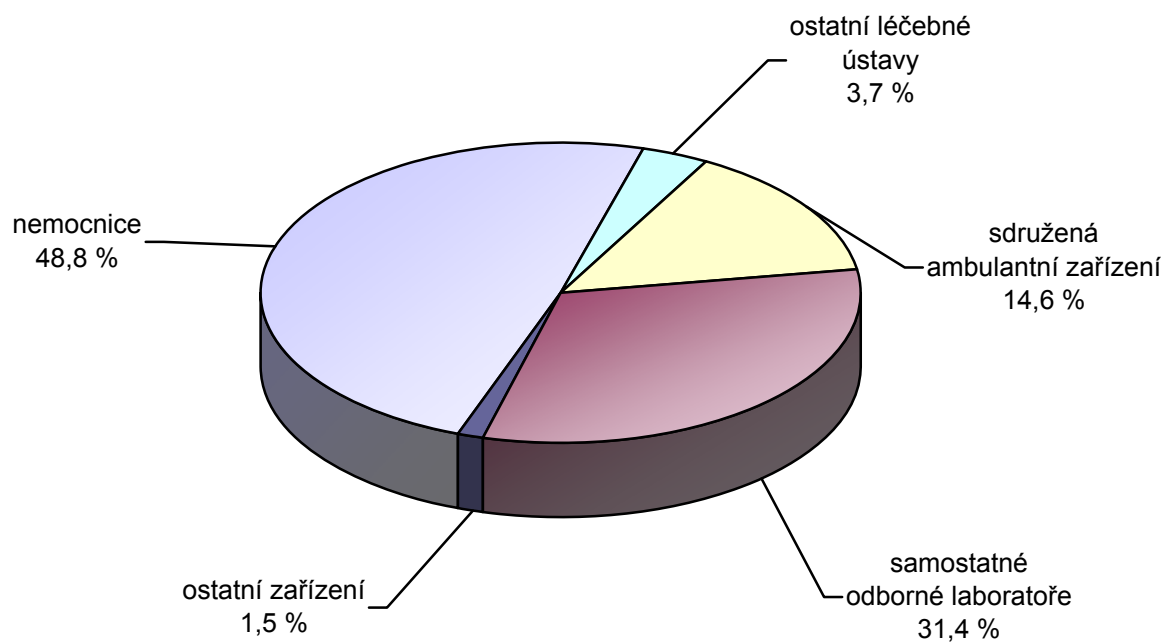
Na odděleních a pracovištích klinické biochemie bylo celkem dispenzarizováno 27 310 ambulantně léčených pacientů, z toho 719 (necelá 3 %) pro urolitiázu neboli z důvodu tvorby a přítomnosti kamenů v močových cestách. V průměru připadalo v roce 2008 na jedno zařízení více než 83 dispenzarizovaných pacientů. Oproti předchozímu roku počet dispenzarizovaných pacientů na jedno zařízení klinické biochemie zůstal téměř stejný (nárůst pouze o 2 osoby).

Z celkového počtu 176 miliónů vykázaných výkonů, bylo 66 % provedeno u ambulantně léčených pacientů a zbývajících 34 % u hospitalizovaných pacientů. Proti roku 2006 došlo k nárůstu vykázaných výkonů o téměř 3 %, tj. o téměř 5 milionů výkonů. Poměr mezi výkony u ambulantních a hospitalizovaných pacientů zůstal téměř stejný. Celkově nejčetnější výkon představovala separace séra nebo plazmy, která tvořila více než 10 % ze všech výkonů, dále pak kvantitativní stanovení glukózy (5,1 %), stanovení ALT-alaninaminotransferázy (3,4 %), stanovení kreatininu (3,3 %) a stanovení AST-aspartátaminotransferázy (3,0 %). V přepočtu na obyvatele vycházelo v roce 2008 na jednu osobu téměř 17 provedených výkonů. Nejvíce jich bylo v Hl. m. Praze (více než 30 výkonů na obyvatele), dále pak v Plzeňském a Jihomoravském (18,5 výkonů) a Královéhradeckém kraji (více než 18 výkonů), a to nejspíš díky umístění fakultních nemocnic. Naopak nejméně výkonů na obyvatele (necelých 12 výkonů na obyvatele) bylo ve Středočeském kraji, kde pravděpodobně z důvodu spádovosti směřovali pacienti do pražských zdravotnických zařízení.

V oboru klinické biochemie vycházelo v roce 2008 na jedno zdravotnické zařízení průměrně 0,77 úvazku lékaře a 11,1 úvazku ostatních zdravotnických pracovníků. Proti roku 2001 to bylo o 0,12 úvazku na zařízení více u lékařů a o 0,9 úvazku méně u ostatních zdravotnických pracovníků. Od roku 2001 došlo k nárůstu počtu výkonů na pracovníka o 40 %. Na jednoho pracovníka tak vychází denně průměrně 124 výkonů. Výrazněji nadprůměrný počet byl vykázan v Libereckém kraji (143 výkonů na pracovníka denně) a naopak nejméně provedených výkonů denně připadlo na zaměstnance v Moravskoslezském (106 výkonů) a Zlínském kraji (108 výkonů).

Vypracovala: Ing. Blanka Nechanská

Oddělení a pracoviště klinické biochemie podle druhu zdravotnického zařízení v ČR v roce 2008

Oddělení a pracoviště klinické biochemie a jejich personální zajištění v krajích ČR v roce 2008

Kraje	Počet oddělení a pracovišť	Průměrný roční přepočtený počet úvazků zdravotnických pracovníků				
		lékaři	ZPBD ¹⁾	ZPSZ a JOP ¹⁾	ZPOD ¹⁾	ost. odborní pracovníci
Hl. m. Praha	37	64,34	482,66	143,72	57,81	9,13
Středočeský	33	12,72	209,04	34,53	20,37	10,00
Jihočeský	19	15,60	130,32	16,60	9,60	-
Plzeňský	28	19,62	150,98	29,57	28,10	3,30
Karlovarský	12	7,54	68,08	8,54	3,60	3,94
Ústecký	26	18,08	193,33	28,85	9,33	7,80
Liberecký	11	6,75	101,30	14,90	5,00	2,00
Královéhradecký	18	13,76	165,19	27,25	13,27	5,00
Pardubický	20	9,34	108,35	33,17	13,44	3,00
Vysočina	22	9,08	90,74	28,25	9,87	1,25
Jihomoravský	37	32,31	323,46	50,14	34,28	1,55
Olomoucký	16	16,77	187,10	33,38	15,74	1,00
Zlínský	13	6,55	140,33	28,52	24,70	5,00
Moravskoslezský	36	19,99	362,94	102,39	37,38	5,01
ČR	328	252,45	2 713,82	579,81	282,49	57,98

¹⁾ Nelékařští pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 až § 21)

ZPSZ - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí bez odb. dohledu (§ 22 až § 28)

JOP - jiní odborní odborní pracovníci ve zdravotnictví (§ 43)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 až § 42)

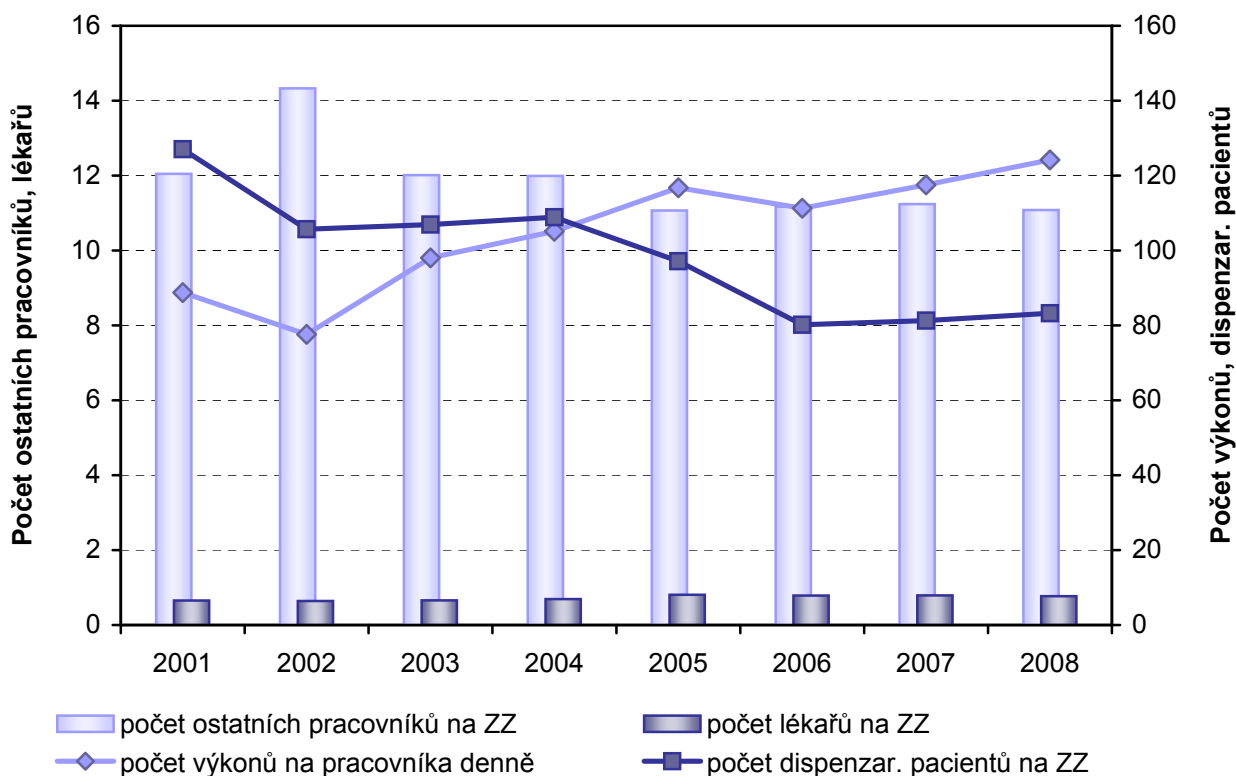
Činnost oddělení a pracovišť klinické biochemie v krajích ČR v roce 2008

Kraje	Počet laboratorních výkonů u pacientů					
	celkem		hospitalizovaných		ambulantně léčených	
	absolutně	na 1 úvazek	absolutně	na 1 obyv.	absolutně	na 1 obyv.
Hl. m. Praha	36 949 207	48 768	14 159 924	11,56	22 789 283	18,60
Středočeský	14 009 185	48 870	4 665 016	3,83	9 344 169	7,68
Jihočeský	7 952 752	46 205	2 828 967	4,46	5 123 785	8,07
Plzeňský	10 469 023	45 209	4 216 371	7,45	6 252 652	11,05
Karlovarský	4 376 598	47 727	1 745 111	5,66	2 631 487	8,53
Ústecký	11 969 184	46 502	3 621 676	4,34	8 347 508	10,01
Liberecký	6 800 868	52 334	2 457 803	5,64	4 343 065	9,97
Královéhradecký	9 988 451	44 498	3 085 324	5,57	6 903 127	12,47
Pardubický	7 120 074	42 559	2 190 463	4,26	4 929 611	9,60
Vysočina	6 564 086	47 159	2 215 463	4,31	4 348 623	8,45
Jihomoravský	21 151 330	47 882	6 429 400	5,62	14 721 930	12,87
Olomoucký	10 345 065	40 730	2 983 933	4,65	7 361 132	11,47
Zlínský	8 093 284	39 460	3 310 126	5,60	4 783 158	8,09
Moravskoslezský	20 401 472	38 660	6 775 874	5,42	13 625 598	10,90
ČR	176 190 579	45 333	60 685 451	5,82	115 505 128	11,07

Nejčastější laboratorní výkony v biochemických laboratořích roce 2008

Číslo výkonu	Název výkonu	Počet výkonů			
		celkem		z toho pro (v %)	
		absolutně	podíl (v %)	ústavní péči	ambulantní péči
97111	Separace séra nebo plazmy	18 314 969	10,4	34,8	65,2
81439	Kvantitativní stanovení glukózy	8 985 336	5,1	29,5	70,5
81337	ALT - Alaninaminotransferáza	5 922 538	3,4	17,9	82,1
81499	Stanovení kreatininu	5 827 237	3,3	24,8	75,2
81357	AST - Aspartátaminotransferáza	5 306 644	3,0	18,6	81,4
81621	Urea - stanovování močovin v séru	5 029 301	2,9	28,5	71,5
81347	Chem. a mikroskop. analýza moči	4 913 766	2,8	28,3	71,7
81393	Stanovení draslíku v séru	4 831 610	2,7	32,4	67,6
91153	Stanovení kreaktivního proteinu	4 825 149	2,7	47,4	52,6
81361	Kvantitativní stanovení bilirubinu	4 626 139	2,6	20,4	79,6
81471	Kvantitativní stanovení cholesterolu	4 621 367	2,6	15,7	84,3
81593	Stanovení sodíku	4 483 324	2,5	34,2	65,8
81155	Urgentní stanovení glukózy	4 152 266	2,4	82,2	17,8
81611	Stanovení triacylglycerolů	4 078 887	2,3	15,2	84,8
81435	Gamma-glutamyltransferáza (GGT)	3 978 829	2,3	20,4	79,6
81523	Stanovení kyseliny močové	3 909 067	2,2	21,6	78,4
81469	Kvantitativní stanovení chloridů	3 858 070	2,2	35,8	64,2
81421	Alkalická fosfatáza (ALP)	3 334 052	1,9	23,1	76,9
81145	Urgentní stanovení draslíku	3 134 458	1,8	79,2	20,8
81135	Urgentní stanovení sodíku	3 067 808	1,7	78,7	21,3
	Ostatní	68 989 762	39,2	37,0	63,0
Výkony celkem		176 190 579	100,0	34,4	65,6

Vývoj činnosti v oboru klinické biochemie v ČR v letech 2001–2008

Činnost oddělení a pracovišť klinické biochemie v krajích ČR v roce 2008

